

Faamatalaga e uiga i le faiga ose faaseā

O tagata uma o maua auaunaga, tagata o tausia, o le aufaigaluega ma isi vaega ua tima'i atu ia faailoa i le ALARA so latou silafia e tusa i fesoasoani ma auaunaga a ALARA. O ni ou manatu tāua, ni faaseā ma ni faatalanoaga e talia uma ma le fiafia.

Aisea e ave ai manatu?

Ua faalagolago ALARA i manatu e uiga i auaunaga o loo faia. O nei faamatalaga e fesoasoani ia ALARA e:

- Saili ai poo a mea e fiafia ma mana'omia e tagata e uiga i le auaunaga.
- Saili ai poo a vaega o le auaunaga e lē faamalieina ai tagata.
- Faalelei ai la matou auaunaga ia faamalieina ai mana'oga o tagata o maua auaunaga, tagata o tausia, o le aufaigaluega ma isi vaega
- Mautinoa ai o faaaauau pea le atia'e, tuuina atu ma tausi auaunaga tāua.

Faiga ose faaseā

Afai o iai sau faaseā e uiga ise mataupu e mafai ona fo'ia vave ma teuteu lava i tottonu o le ofisa e le Faatonu e tima'i atu ai ia ave sa'o lenei mataupu ia latou poo le Pule o le vaega lea e faasino tonu iai. Ua faasino tonu lenei vaega ose faaseā Laasaga Muamua. O le Faatonu poo le Pule sa ia faamauina le faaseā o le a ia su'esu'eina ma tuuina atu le tali e tusa ma le faiga o le iloiloga o lau faaseā poo atugaluga. O le tele o mataupu e fo'ia lava i tottonu o le lua aso faigaluega vagana ai oni faamatalaga e mana'omia i le fo'ia o lau faasea e tau saili mai fafo. Afai ua lagā sou atugaluga ona ose Tagata Faigaluega Fesoasoani e mana'omia le ave i le Faatonu ina ia mafai ona fo'ia ai le mataupu.

Afai ete lē malie i le tauaoina o lau faaseā poo atugaluga i tottonu o le ofisa e matou te tima'i atu ia faaaoga laasaga aloa'ia o faaseā e ala i le faatumu o pepa o faaseā. O le a

tauaoina loa lau faaseā e sui talafeagai o le pulega lea o le a tofia e tauaveina le faiga o le su'esu'ega ma toe teuteu le mataupu. Ua faasino tonu lenei vaega ose faaseā Laasaga lona Lua. E mafai ona maua le fesoasoani i le faatumuina o le pepa pe afai e mana'omia. E tatau ona e sauni e maua le tali mai o lau faaseā e ala i le valaau mai poo le tusi mai i tottonu o le lua aso faigaluega ma o le tele o mataupu e faato'a maua lona toe teuteuina i tottonu o le lua vaiaso. Afai o se mataupu e lavelave tele, e mana'omia ai le umi ose su'esu'ega poo le a aafia ai se numera o tagata poo nisi ofisa, e ono umi atu le taimi mo su'esu'ega ma toe teuteuga. I tulaga faapenei o le a taumafai le tagata o faia le su'esu'ega o lau faaseā e fai ma logo atu faagasologa ua oo iai ma fuafua le taimi e mae'a ai ma maua se toe teuteuga.

O Mataupu ua lē mafai ona toe teuteuina i le maualuga lenei o su'esu'ega o le a molia i le Pule Sili-Executive Manager (Laasaga lona Tolu). Afai ae lē faamalieina le tagata poo tagata o tausia poo soo'upu i faai'uga o a latou faaseā i le maualuga lenei o su'esu'ega o le a molia loa le mataupu i le Fono Faatonu o Pulega-Board of Management (Laasaga lona Fa).

Talu ai ona ua lē maua suafa ma numera mo fesootaiga o tagata o faia faaseā atonu ua faigatā ai ona faamae'a su'esu'ega o faaseā ona ua le mafai ona faafesoota'i oe mo le faamaninoga ose mataupu poo le fia maua o nisi faamatalaga i mea sa e tuuina mai. Ua le mafai foi ona matou tuuina atu ia oe se tali ma faamautinoa ua faamalieina oe i toe teuteuga ua iai.

O faaseā matuiā faapitoa e tauaoina sa'o lava e ala i laasaga aloaia o faaseā (Laasaga lona Lua). Ua aofia ai tuua'iga i le faatalalē matuiā, taufaifai, faatigā, faiga-aiga ma soligatulafono faatino.

Faatinoga o ituaiga o soligatulafono e molia sa'o i ofisa tonu e gafa ma ia vaega mo su'esu'ega. la silafia e tagata o maua auaunaga ma tagata o tausia e iai lipoti e tatau lava ona fai i faaseā matuiā faapitoa poo faalavelave e ave i pule talafeagai ma faalapotopotoga o faia le faatupeina.

la manatua:

- I soo se taimi o le tagata o faia le faaseā e mafai ona fai sana soo'upu, faamatala'upu poo se tagata fesoasoani e iai ma auai i soo se fonotaga, talatalanoaga poo ni filifiliga.
- O atugaluga ma faaseā uma e pulea i le faalilolilo ma e lē faasalaina le tagata o faia le faaseā i le faaali o ona atugaluga.
- O le aiā tatau a tagata taitoatasī o maua auaunaga, tagata o tausia poo isi tagata e faaali atugaluga, fai faaseā ma faavave ona tali mai e aunoa ma le mata'u ise sala.
- E mulimuli ALARA i Aiaiga ma Ta'iala i Pulega ma Toe Teuteuga o faaseā o le faalapotopotoga pe a su'esu'e ma tali atu i faaseā uma lava.

Sailia ose Soo'upu

Ua iai i tagata taitoatasī aiā tatau mo se soo'upu pe afai e moomia se tasi. O le soo'upu o se tasi e fai ma ou sui mo ou mana'oga i lona tolu o vaega (e.g. ia ALARA) e ala i le faailoa, puipui poo le leoleo o lou manua ma le amiontonu. O lalo ua iai le lisi o le tele o faalapotopotoga soo'upu lea e maua mai ai soo'upu taitoatasī.

Ipswich Regional Advocacy Service

O se Auaunaga Soo'upu mo tagata lē atoatoa malosi ma tagata o tausia i le Ipswich West Moreton region.

Telefoni: (07) 3281 6006

Email: idas7@bigpond.com

Queensland Aged and Disability Advocacy Inc. (QADA)

O lenei auaunaga e lagolagoina aiā tatau a tagata o maua auaunaga a Home and Community Care (HACC) e pei o ALARA QLD Limited.

Telefoni: 1800 818 338

Carers Qld

Carers Queensland e latou te tuuina atu tagata e tausia faatasi ai ma faamatalaga ma auaunaga e lagolago ai o latou tiutefai i le tausiga.

Telefoni: 1800 242 636

Mental Health Association Qld Inc.

O lenei faalapotopotoga e mafai ona fai ma soo'upu mo tagata e vaivai mafaufau e tusa ma ni mataupu faapitoa. Latou te soo'upu mo tagata ua iloa e faasolosolo i luga tulaga o le maua gofie i ma'i, tulaga lē fetau ma lē amiontonu, taufaifai ma ulagia o loo latou feagai.

Telefoni: (07) 3271 5544

Ethnic Communities Council of Queensland (ECCQ)

O lenei upega tafa'ilagi e fesoasoani i le soo'upu mo tagata e tupuga mai gagana e lē tautala i-le- Faaperetania.

Telefoni: (07) 3844 9166

External Complaints Agencies

Afai ete talitonu ua lē faamaoni le iloiloga o lau faaseā e ALARA poo nisi foi o taimi a'o faagasolo iloiloga ua ia te oe lau filifiliga ete faafesoota'i ai se tasi o vaega mai fafo o loo i lalo e fesoasoani ia toe teuteu lau faaseā.

The Regional Complaints Officer at Disability Services Queensland

Telefoni: (07) 3280 1914

Disability and Communities Complaint Unit

Tusi i le: GPO Box 806, Brisbane Qld 4001

Telefoni: (07) 3224 7179

Email: complain@disability.qld.gov.au

Aged Care Complaints Scheme

Telefoni: 1800 550 552

Australian National Disability Abuse and Neglect Hotline

Freecall: 1800880052 TTY:
180301130